

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Управління ресурсами

Шифр та назва спеціальності

D3 – Менеджмент

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація

-

Кафедра

Менеджменту (204)

Освітня програма

Бізнес-адміністрування (англійською мовою навчання)

Тип дисципліни

вибіркова

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Форма навчання

Денна

Семестр

6

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Замула Олена Василівна

Olena.Zamula@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту (НТУ "ХПІ").

Досвід роботи - 17 років. Авторка та співавторка понад 75 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: Основи менеджменту, Управління ресурсами, Організаційна поведінка

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс "Управління ресурсами" формує знання і навички, необхідні для ефективного управління ресурсами, пропонує методичний базис та інструментарій для ресурсного забезпечення розвитку підприємств.

Мета та цілі дисципліни

Розвиток розуміння управління ресурсами як процесу, який застосовується у визначенні собівартості, контролі та прийнятті рішень. Формування знань та навичок щодо формування системи управління. Розвиток навички ефективного управління ресурсами

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

Результати навчання

ПРО4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРО6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Основи менеджменту», «Теорія організації», «Бухгалтерський облік».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій.

На практичних заняттях відбувається розв'язання задач, різних видів завдань, кейсів, використовується проєктний підхід до навчання, проблемне навчання.

Під час виконання завдань здобувачі використовують різні програми: Word, Excel та інші.

Навчальні матеріали доступні студентам через Teams, OneDrive.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Лекція 1. Тема 1. Вступ до дисципліни "Управління ресурсами" 1. Визначення та види ресурсів. 2. Підходи до економії ресурсів.	2
Лекція 2. Тема 2. Класифікація та управління активами. 1. Визначення та види активів. 2. Відмінності між активом та ресурсом. 3. Управління активами.	2
Лекція 3. Тема 3. Управління матеріальними ресурсами. 1. Потік матеріалів в організацію. 2. Функції управління матеріальними ресурсами. 3. Види запасів.	2
Лекція 4. Тема 4. Планування матеріального забезпечення та виробничої потужності підприємства. 1. Визначальні фактори ефективної потужності. 2. Планування виробничої потужності. 3. Планування матеріального забезпечення.	2
Лекція 5. Тема 5. Управління нематеріальними ресурсами. 1. Визначення та види нематеріальних активів. 2. Визначення нематеріальних ресурсів.	2

3. Функції управління нематеріальними ресурсами.

Лекція 6. Тема 6. Управління інформаційними ресурсами.	2
1. Види інформації. 2. Визначення нематеріальних ресурсів. Внутрішні та зовнішні дані. 3. Створення інвентаризації активів для інформаційної безпеки.	
Лекція 7. Тема 7. Управління трудовими ресурсами.	2
1. Визначення управління трудовими ресурсами. 2. Людський капітал.	
Лекція 8. Тема 8. Управління трудовими ресурсами на засадах концепції сталого розвитку.	2
1. Сталий розвиток бізнесу. 2. Процес залучення працівників до сталого розвитку компанії.	
Лекція 9. Тема 9. Поняття та аналіз витрат.	2
1. Визначення та види витрат. 2. Концепції управління витратами.	
Лекція 10. Тема 10. Системи управління витратами.	2
1. Вимірювання, накопичення та розподіл витрат. 2. Калькулювання собівартості продукції. 3. Методи калькулювання собівартості продукції: попроцесний та позамовний.	
Лекція 11. Тема 11. Традиційна система калькулювання собівартості продукції.	2
1. Собівартість одиниці продукції. 2. Способи розподілу витрат. 3. Розрахунок планової ставки накладних витрат.	
Лекція 12. Тема 12. Процесно-орієнтоване управління витратами (Activity-based costing).	2
1. Сутність процесно-орієнтованого управління витратами. 2. Види діяльності з доданою та без доданої вартості. 3. Філософія управління витратами «точно в строк» (JIT).	
Лекція 13. Тема 13. Порівняння калькулювання витрат при повній і неповній собівартості.	2
1. Порівняння структури доходів і витрат при формуванні повної і неповної собівартості. 2. Бухгалтерська звітність та управлінські рішення за повної та неповної собівартості.	
Лекція 14. Тема 14. Взаємозв'язок між витратами, обсягом та прибутком.	2
1. Аналіз поведінки витрат. 2. Поняття змішаних витрат. 3. Значення маржинального доходу.	
Лекція 15. Тема 15. Аналіз беззбитковості	2
1. Планування запасу міцності. 2. Планування цільового чистого доходу.	
Лекція 16. Тема 16. Контролінг. Оцінка ефективності використання ресурсів та вжиття коригувальних заходів.	2
1. Визначення та види контролінгу. 2. Показники ефективності. 3. Розробка коригувальних дій.	
Загальна кількість годин	32

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Заняття 1 Оцінка ресурсного забезпечення підприємства. 1. Види діяльності виробничого підприємства та сервісної компанії. 2. Порівняння балансів сервісного та виробничого підприємств. 3. Аналіз ключових коефіцієнтів.	2	0,125
Заняття 2. Управління запасами. 1. Витрати та вигоди, пов'язані з управлінням запасами. 2. Види запасів. 3. Планування запасів. Економічний обсяг замовлення. 4. Методи управління запасами	2	0,125
Заняття 3. Розвиток навичок роботи з нематеріальними ресурсами. 1. Отримання дозволів та ліцензій. 2. Адміністративні послуги.	2	0,125
Заняття 4. Оцінка потреб у навчанні персоналу підприємства. оцінки потреб у навчанні в управлінні персоналом. 1. Роль аналізу організації, персоналу та завдань в оцінці потреб у навчанні. 2. Методи, що використовуються в оцінці потреб у навчанні. 3. Моделі компетенцій та процес їх розробки.	2	0,125
Заняття 5. Збалансована система показників. 1. Ключові показники ефективності. 2. Чотири перспективи збалансованої системи показників. 3. Побудова карти стратегії.	2	0,125
Заняття 6. Оцінка результативності за стандартизації витрат. 1. Встановлення стандартів витрат. 2. Визначення прогнозованого стандарту накладних витрат. 3. Аналіз відхилень від стандартів.	2	0,125
Заняття 7. Інкрементальний аналіз. 1. Ключові концепції витрат у інкрементальному аналізі. 2. Прийнятті рішення про виробництво або купівлю. 3. Прийняття рішень щодо продажу чи подальшої обробки матеріалів. 4. Фактори, які слід враховувати при збереженні або заміні обладнання.	2	0,125
Заняття 8. Аналіз продуктивності. 1. Вимірювання внутрішніх бізнес-процесів. 2. Комплексне управління якістю.	2	0,125
Загальна кількість годин	16	$\sum_{i=1}^n a_i=1$

Контрольні роботи

Студентам пропонується 5 анкет по 10 тестових питань у кожній, випадковим чином згенерованих із запропонованого списку. Кожне питання містить лише одну правильну відповідь.

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тест 1	0,2
Тест 2	0,2

Тест 3	0,2
Тест 4	0,2
Тест 5	0,2
Загалом	$\sum_{i=1}^m b_i = 1$

Самостійна робота

Самостійна робота включає опрацювання матеріалів, відведених на самостійне вивчення (12 год), а також виконання індивідуальних завдань (54 год) та підготовку до підсумкового оцінювання (6 год)

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Бюджетування для планування та контролю. Роль бюджетування в плануванні та контролі. Процес бюджетування. Характеристики належної бюджетної системи.	2
Тема 2. Відповідальний бухгалтерський облік. Інформаційні системи бухгалтерського обліку. Роль інформації та підзвітності. Стандарти етичної поведінки для управлінських бухгалтерів. Сертифікація з управлінського обліку.	2
Тема 3. Планування ресурсів підприємства (ERP). Ключові аспекти ERP-систем. Загальні ERP-модулі. Переваги впровадження ERP.	2
Тема 4. Стратегічне управління витратами. Стратегічне позиціонування: ключ до створення та підтримки конкурентної переваги. Аналіз ланцюга створення вартості. Управління витратами життєвого циклу.	2
Тема 5. Екологічні витрати: вимірювання та контроль. Визначення, вимірювання та контроль екологічних витрат. Зниження екологічних витрат. Стратегічний облік екологічної відповідальності.	2
Тема 6. Управління витратами на якість. Витрати на якість. Вимірювання витрат на якість. Вибір стандарту якості. Види показників якості.	2
Загальна кількість годин	1

Тематика індивідуальних завдань

1. Короткі відповіді на запитання до тем 1-8
2. Розв'язання задачі 1
3. Розв'язання задачі 2
4. Короткі відповіді на запитання до тем 9-16
5. Розв'язання задачі 3
6. Розв'язання задачі 4

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії). Надати перелік рекомендованих професійних курсів/тренінгів, стажувань тощо (за наявності).

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Курс "Управління ресурсами" <https://finacademy.net/landing/upravlenie-resursamy-dyplom-acca-ua/> -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
2. Modern Human Resource Management - Recruitment and Selection Process <https://iib.com.ua/ua/natsionalnye-kvalifikatsii/otsenka-imushchestva/itemlist/category/116-kursyi-bazovoy-podgotovki-otsenschikov.html> -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
3. Фінанси для нефінансових спеціалістів <https://www.coursera.org/learn/finansy> -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
4. Business Analysis & Process Management <https://www.coursera.org/projects/business-analysis-process-management> -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
5. Управління ресурсами проекту <https://www.youtube.com/watch?v=szmBUko7NTM&list=PLQ0tM5Ty2BBW19UwWkjL8bKrGhJvLHYAy> -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Управління ресурсами підприємства [Електронний ресурс] : монографія / за заг. ред. к.е.н., проф. Г. О. Швиданенко. К. : КНЕУ, 2014. 418 с.
2. Управління ресурсами підприємства : навч. посіб. / С. Е. Кучіна, О. М. Кітченко, С. В. Чернобровкіна Харків : НТУ «ХПІ», 2021. 227 с.
3. Hansen D. R., Mowen M. M., Caldwell C.M., (2002) Cost Management: Accounting and Control, 5 Edition. – Thomson South-Western. Retrieved from https://www.portcity.edu.bd/files/636444804364870777_CostManagementAccounting&Control.pdf
4. Kaplan, R (2010). Conceptual Foundations of the Balanced Scorecard. – Boston, Harvard Business School Press. Retrieved from https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/10-074_0bf3c151-f82b-4592-b885-cdde7f5d97a6.pdf
5. Ахновська І., Болгов В. А Управління витратами: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 156 с.
6. Менеджмент: організаційна ефективність : Навчальний посібник / Н.М. Шматько, М.В. Кармінська-Белоброва, О.В. Замула та ін. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 280 с.

Додаткова література

1. Замула О. В. Замула О. О. Управління витратами підприємств на засадах концепції сталого розвитку. Економічний аналіз. Тернопіль, 2022. Том 32. № 3. С.208-215.
2. Duane J. R., Sustainability And Infrastructure Resource Allocation. Journal of Business & Economics Research. September 2009; 7 (9): 71 –76. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/268111587.pdf>
3. Wallace T. F. Kremzar M. H. (2001). ERP: Making It Happen: The Implementers' Guide to Success with Enterprise Resource Planning. Retrieved from https://repository.dinus.ac.id/docs/ajar/ERP_-_Making_It_Happen.pdf
4. Armstrong, M., (2009). Armstrong's Essential Human Resource Management Practice: A Guide to People Management, 11 Edition . – London; Philadelphia : Kogan Page. Retrieved from <https://opac.feb.uinjkt.ac.id/repository/4b052cb1a168dc087380e37c21b0ef9a.pdf>

5. Кобилкін Д. С. Рак Ю. П. Управління взаємодією розподілу ресурсів при управлінні проектами впровадження та функціонування Систем екстреного виклику. Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2016. № 1. С. 66-69
6. Resource Management: The Complete Guide. URL: <https://www.runn.io/blog/resource-management>. (accessed at: 15.11.2024)

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,1	0,4	0,4	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль

I – оцінка за виконання індивідуального завдання

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи

$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \dots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову ($П, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувачка кафедри

Наталія ШМАТЬКО